

מסורת הש"ס

(א) [בס"א: דיכאל],
(ב) שנת קבל: יצמות קב.
גיטין לו: מ"ק טו: א, ע"ז
כה, (ד) ז"ל ולא,
(ה) ר"ש, ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ופי"ן, (ו) ו' מ"ן זמ"ן
י" ד"ה דיקא מ"ן,

תורה אור השלם

1. כי בצל החקמה בצל
הספק ויתרון דעת
החקמה תורה בעליה:
קהלת ז' י'

הגהות הב"ח

(א) גב' מאי מקמייה
ישלח מלמיה וישדוהו
קמיה וידיהו ובי הא
דרב הוה צדיק דרי
טו' שלמינהו למלמיה
ושרי קמיה ורשיא אמר:
(ב) שם ולקבינהו צי
קביי בפרשת דרכים
עד תריסר ירחי שנת
לבתר הכי נפקיהו
ומקליהו: (א) שם גומתא
דהבגא וראשי ועוד:
(ג) שם אי מנצרכא מאי
אמרה ליה אישבעה לי
לאלהא דישראל דלא
מגליה אישבעה ליה לאלהא
דשראל לא מגליה גליא
ליה נפק דרשה כי לאלהא
דשראל הוא דלא מגליה:
הא לעמא שראל מגליה:
(ה) שם למעוטי מאי לאו
כ"ל ומי מאי ממק:
(ו) שם לא אתרתי קמייתא
כ"ל ומי דרשא ממק:
(ז) רש"י ד"ה ור' יוחנן כו'
נמסקת ע"ז. ו' צ"ע ע"ז דף
כ"ע ע"ז: (ח) תוס' ד"ה
ה"י וכו' מנשו צמריא אחד
ט' ה"ג מסתברא שליט
נשאר במסקנא וצ"ע אהב
נמי י' ה"ג מסתברא:

יום הכיפורים פרק שמיני יומא פד.

עין משפט
נר מצוה

עה א מ"י פ"ב מהל' שנת
הלכה ה' סגנו לאון סה
טו"ע ע"ה א"ח ט"י שנת
סע"ף ג:

לעוי רש"י

פשוטי"ש. חולדה.
בני"ל [פניני"ל].
נזכה של כנף או זנב.
פשוטי"ר. מעדר.
אישרנגילין.
דלקת שקדים.
בר"ן מלני"ט.
דלקת שקדים מוגלתית.

רבינו חננאל

ועוד אי"ר מתא בן חרש
החושש בפיו מטילין לו
סם בשבת מפני שהוא ספק
נפשות וכל ספק נפשות
דוחה את השבת. ר' יוחנן
חש בצפדינא, פ"י כאב
השינים, עבדא ליה ההיא
מטרוניתא סמא יום חמישי
וערב שבת, א"ל בשבת
מאי, אמרה ליה לא צריכת,
ואי איצטריכנא מאי,
אמרה ליה אישבעה לי
דלא מגליה, אישבעה לה
אלהי ישראל לא מגלינא,
והוה נקיש בליביה בשעת
שבחתו דלעמו ישראל
מגלינא. ובתו דאודעה
ליה, אודעה הוא דלא
הוה ליה שבתוהו אלא
דלא מגלינא לאלהי ישראל
אבל מגלינא לעמו ישראל.
א"ל ר' חייא בר אבא
לר' יוחנן כמאן כר' מתאי
בן חרש דשרי להטיל
סם בפיו בשבת. א"ל
ר' יוחנן בהחושש בפיו
מטילין לו סם בשבת דברי
הכל היא ולא באחרת
שחולקין. נימא מטייע
ליה לר' יוחנן הא דתייא
מי שאתו ירקון מאכילין
אותו בשר חמור, מי
משכחו כלב מאכילין אותו
מחצר כבד שלו, והחושש
בפיו מטילין לו סם בשבת
דברי ר' מתאי בן חרש,
וחכ"א באלו אין בהן
משום רפואה, באלו לאו
למעוטי סם, דסם אתי ביה
רפואה, ורחי לא למעוטי
הקוז הדם לסרוכני. ולא
עמדה.

הבי נמי מסתברא שלשה דברים בו. ריב"א ל"ג הכי נמי מסתברא
אלא הכי גריס תא שמע שלשה דברים משום דמאי אולמיה
דהא מהא דלייתי כזר ונראה לי דשפיר מייתי דברייתא קמייתא לא
מייתי צה מקץ דס לסרוכני ולהכי הוי דוחק הא דמוקמינן למעוטי
מקץ דס לסרוכני מה שלא הוזכר בה

אלא מהא מיימי שפיר מאי לאו צאלו
אתרתי דסיפא דסליק מינה קאי
ולמעוטי מקץ דס לסרוכני דקא
תני רישא ואי (שמא) משום דכלל
דומתא נשאר הכי נמי מסתברא
בשציל זה אין למוחקו דצפרק קמא
דקידושין (כו): ג' ג' מעשה (ח) צמדוני
(אחד) יש הכי נמי (י) [מסתברא] שאינו
נשאר צפרק סהצ (צבא מליעא ד' ק
מו: א) יש [ג"כ] הכי נמי מסתברא
שאינו נשאר צשמעתא דמטבע אין
נעשה חליפין לפירוט רש"י:
אלא

צבאות אמן סלה ונשלחניהו למאניה ולקברניהו בי קברי (ט) עד
תריסר ירחי שתא ונפקניהו ונקליניהו בתנורא ונברדיניהו לקטמיה אפרשת
דרכים והגך תריסר ירחי שתא כי שתי מוא לא לישתי אלא גבובתא
דנחשא דילמא הוי בבואה דשידא וליסתכן כי הא (א) דאבא בר מרתא
הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא (ו) ועוד אמר
ר' מתאי: *ר' יוחנן חש (א) בצפדינא אזל גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה
מלחא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי
מצטריכנא מאי אמרה ליה אישבעה לי (ו) דלא מגליה אישבעה לאלהא
דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפרקא והא אישבעה לה לאלהא דישראל
לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה
מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמר מי שאור שמן זית
ומלח רב י"מר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגדפא
דאוואז אמר אב"י אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא טייעא
אייתי קשייתא דזיתא דלא מלו תילתא וקליניהו בגורא אמרא חדתא ואדריבוק
דהרסנא ומאי סימניה כד רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש
בצפדינא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עביד הכי אמר ר"ג בר
יצחק שאני צפדינא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חייא
בר אבא לר' יוחנן כמאן כר' מתאי בן חרש דאמר החושש בפיו מטילין לו סם
בשבת א"ל שאני אומר בוו ולא באחרת לימא מטייע ליה מי שאחוז ירקון
מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו
והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתאי בן חרש וחכ"א באילו אין
בהם משום רפואה באלו למעוטי מאי (ו) מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיזין
דס לסרוכני ה"ג מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע
משום רבי מתאי בן חרש מקיזין דס לסרוכני בשבת ומי שנשכו כלב
שומה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת
וחכ"א באילו אין בהן משום רפואה באילו למעוטי מאי לאו אתרתי
בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי (ו) דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא
תא

למקטליה בדבר הנורק תניא כוותיה דשמואל
כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר
הנורק דחייף ביה מסתכן דנכית ליה מיית
דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה נישלח
מאניה (ה) ונירהיט רב הונא בריה דרב יהושע
חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחניהו למאניה
וריהיט אמר קיימתי בעצמי (ה) החכמה תחיה
בעליה דנכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר
אב"י נתיי משכא דאפא דדיכרא (ה) וניכתוב
עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא
דאפא דיכרא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס
ואמרי לה קנדי קנדי קלירוס יה יה יה'

צבוע זכר: **בצבועא דנחשא**. על ידי
קנה של נחשא: **דילמא הוי לצבועא**
דעד. שקפץ מן הכלב עליו ומסתכן:
צפדינא. חולי השיניים והחניכיים
ומתחיל צפה וגומר צבני מעיים
ומסוכן הוא: **מטרוניתא**. נכרית הימה:
עבדא ליה רפואה חמשא ומעלי
שבתא. יוס ה' צבנת וע"ש: והאיכא
חלול השם. שהיא סבורה שעבר על
שבעתו: **דמגלי לה מעיקרא**.
מהיהא שעתא גלי לה לא נשבעתי
לך כי כך אמרתי: **משחא דגדפא**
דאוואז. שומן מוח עלס קטן צבראש
כנף העוף שקורין כני"ל סכה אותו
על זרעו: **קשייתא דזיסי**. גרעיני
זיסי: **דלא מלו סילסא**. שלא הביאו
שליש: **אמרא חדפא**. לא מר חדש
שקורין פשוטי"ר: **ודיבוק צבני דדריה**.
הדבק צורת השיניים: **ממאי הוי**.
חמימי דעיני. האוכל פת חמה יותר
מדאי: **כסא דהרסנא**. דגים מטונגים
עם הקמח צשמן שלהן: **שיורי**. שעבר
עליו הלילה: **מאי סימניה**. של אותו
חולי: **כד רמי מידי בכביה**. כשנתן
כלום פשוטי"ר וז' הדם משורת שיניו:
ורבי יוחנן היכי עביד הכי וכו'. לא
גרסינן לה הכא אלא צמסקת ע"ז (ו):
כמאן עביד ר' יוחנן. לתת סם
בצנת בשציל חולי השיניים דקאמר
לה אי מנצרכא מאי: **שאני אומר**
כוו. מודים לו חכמים שהיא רפואה
(ז) לו צלצב שטוח צחצר כבד שלו:
ירקון. חולי שפניו מוריקות: **הכי**
גרסינן והכמים אומרים צאלו אין
צהן משום רפואה צאלו למעוטי מאי
לאו למעוטי סם. והכי קאמרי ליה
בשמים הראשונות אין זו רפואה
גמורה לעבור עליהן דבר תורה
למעוטי סם דיש צו משום רפואה:
לא למעוטי מקיזין דס לסרוכני.
בצנת לעולם אכילי הך פליגי ומאי
צאלו משום דשמעיה לר' מתאי דאמר
אכתי אתריתי: **לסרוכני**. חולי ששמו
אשטרנגיליו"ן הוא צו"ן מלגט ובהיהא
מודה ליה: ה"ג הכי נמי מסתברא
דתניא שלשה דברים אמר רבי אלעזר
בן עזריה משום ר' מתאי בן חרש
מקיזין דס לסרוכני צבנת ומי שנשכו
צאלו אין צהם משום רפואה צאלו